

Benut het potentieel van medische hulpmiddelen en technologie

Verkiezingsagenda Nefemed 2025

De Nederlandse zorg staat onder toenemende druk. Schaarste aan zorgprofessionals en financiële middelen, vergrijzing, geopolitieke spanningen en internationale afhankelijkheden in productie en levering beïnvloeden de beschikbaarheid en kwaliteit van zorg. Tegelijkertijd groeit de zorgvraag sneller dan het systeem aankan. Dit vraagt nu om slimme keuzes en toekomstgericht beleid. Medische hulpmiddelen besparen arbeid en kosten en vergroten zelfredzaamheid, kwaliteit van leven en maatschappelijke participatie.

 Medische hulpmiddelen en technologie – zoals materialen voor stoma-, continëntie-, wond- en oogzorg, voor diabetes en hart- en vaatzorg, implantaten, geavanceerde infuuspompen, beademingsapparatuur en software – zijn cruciaal voor diagnose, behandeling, monitoring en herstel van patiënten. Ze maken het mogelijk dat miljoenen Nederlanders kunnen (zelfstandig) functioneren met behoud of verbetering van kwaliteit van leven en dat zorgprofessionals veilige, effectieve en efficiënte zorg kunnen leveren. Ze voorkomen bovendien (zwaardere) zorg.

Overheid en politiek hebben de afgelopen jaren ingezet op **passende zorg, samen beslissen en het nakomen van de zorgplicht**. Toch worden medische hulpmiddelen in de praktijk nog vaak te laat, beperkt of helemaal niet ingezet. Oorzaken zijn onder andere versnipperde regelgeving, verouderde vergoedingsstructuren, gebrek aan samenhangend beleid en bureaucratie.

Toegang tot innovatieve en passende medische hulpmiddelen en technologie vraagt om heldere randvoorwaarden en realistische tijdslijnen. Het innoveren, certificeren en door ontwikkelen van medische hulpmiddelen vergt immers tijd en grote investeringen. Nederland is wereldwijd gezien een kleine markt en sterk afhankelijk van internationale R&D, fabrikanten en productieketens. Een lange-termijn vestigings- en innovatiebeleid is daarom essentieel voor de toegankelijkheid van medische hulpmiddelen.

Het budgettair kader is krap, zeker voor medische hulpmiddelen. Zo is bijvoorbeeld het budget voor extramurale medische hulpmiddelen in de afgelopen vijf jaar vrijwel gelijk gebleven, terwijl de inflatie circa 20% bedroeg en de dubbele vergrijzing toenam. In 2025 betreft het hulpmiddelenbudget € 2 miljard op een VWS-begroting van € 113,8 miljard. Concreter beleid is nodig om de juiste hulpmiddelen toegankelijk te houden.

Medische hulpmiddelen die niet passend, niet functioneringsgericht of niet toegankelijk zijn, verhogen uiteindelijk de kosten in de zorg en de maatschappij.

Deze verkiezingsagenda van Nefemed, brancheorganisatie van fabrikanten van medische hulpmiddelen en technologie, laat zien hoe de juiste medische hulpmiddelen en technologie bijdragen aan goede, toegankelijke, betaalbare en toekomstbestendige zorg – en wat daarvoor nodig is vanuit politiek en beleid.

Zes kernthema's voor toekomstbestendig hulpmiddelenbeleid

1. Maak zorginnovaties snel beschikbaar

Innovatieve hulpmiddelen verbeteren de zorgkwaliteit, verlichten de werkdruk en voorkomen extra zorg, maar worden door de huidige regelgeving, vergoedings- en bekostigingsstructuur vaak te laat, gebrekkig of helemaal niet ingezet.

Wat is nodig?

- Ingrijpende en praktische herziening van de Medical Device Regulation
- Versnelde pakketbeoordeling, op basis van internationaal beschikbare – Europese - data; voorkom vertraging door verplichte aanlevering van lokale onderzoeksdata vooraf
- Meewegen van de toegevoegde maatschappelijke waarde van innovaties bij vergoedings- en bekostigingsbesluiten
- Delen van kennis over gebruik en implementatie van (arbeidsbesparende) innovatie in de zorgpraktijk

2. Borg het samen beslissen

Hoewel 'samen beslissen' al zes jaar is verankerd in de wet, belemmeren bureaucratie en uiteenlopende inkoopregels te vaak het gezamenlijk behandelbesluit van patiënt en zorgprofessional.

Wat is nodig?

- Zorg voor inzichtelijk, heldere, snelle en werkbare vergoedingsprocedures voor patiënt en zorgverlener
- Maak gezamenlijke keuzes van zorgprofessional en patiënt daadwerkelijk leidend
- Maak voorschrijven volgens richtlijnen en kwaliteitsstandaarden, afgestemd op de individuele situatie van de patiënt de standaard
- Voorkom dat contracterings- of afleverbeleid het gezamenlijk besluit van zorgverlener en patiënt ondermijnt
- Monitor functioneringsgerichte, passende zorg en evalueer de WGBO/Samen beslissen

3. Schep goede beschikbaarheidsvoorwaarden

De beschikbaarheid van medische hulpmiddelen is kwetsbaar door internationale afhankelijkheid en afwijkende nationale regelgeving.

Wat is nodig?

- Voorkom nationale koppen op EU-regels die beschikbaarheid beperken
- Zorg in de EU voor transparante, bruikbare kwaliteit- en beschikbaarheidsinformatie op één plek; dring bureaucratie terug en vind het wiel niet opnieuw uit
- Stimuleer een positief Europees en Nederlands vestigingsklimaat zodat medische hulpmiddelen beschikbaar blijven
- Breng effecten van im- en exportheffingen op beschikbaarheid en zorgkosten in Nederland in kaart en streef naar zero-for-zero tariefmodel

4. Vergroot de opbrengst van zorg

Medische hulpmiddelen en technologie bevorderen zelfredzaamheid, participatie en milieuwinst maar deze maatschappelijke waarde wordt niet meegewogen in pakket- en inkoopbeslissingen. Daardoor worden ze niet ingezet en blijven ze onderbenut.

Wat is nodig?

- Onderzoek de werkelijke opbrengst van zorg: de maatschappelijke kosten en baten van de inzet van medische hulpmiddelen
- Laat het Zorginstituut maatschappelijke baten meewegen in pakketbeoordeling
- Maak maatschappelijke waarde leidend in vergoeding, bekostiging en inkoop
- Investeer in een gegevensinfrastructuur om maatschappelijke opbrengsten te kunnen doorrekenen
- Laat ZonMw de effecten van niet-functioneringsgerichte zorg op integrale (zorg)kosten inzichtelijk maken
- Vraag het CBS om structureel, onafhankelijk data te verzamelen over gebruik en kosten van medische hulpmiddelen

5. Maak duurzame zorg mogelijk

Verduurzaming van de zorg is nog onvoldoende afgestemd en verankerd in het zorgsysteem.

Wat is nodig?

- Maak inkoop-, vergoedings- en bekostigingscriteria geschikt voor duurzame keuzes
- Vermijd nationale koppen op Europese beleid die patiëntveiligheid en beschikbaarheid in het gedrang brengen

- Stel een interdepartementale duurzaamheidsagenda op en stem regelgeving vroegtijdig af met de sector
- Stel met de sector randvoorwaarden op voor veilige, transparante herverwerking van medische hulpmiddelen die zijn ontwikkeld en gecertificeerd voor eenmalig gebruik (Single Use Devices, SUD's)

6. Samenwerken aan toekomstbestendige zorg

Toekomstbestendige hulpmiddelenzorg vraagt om betere, structurele samenwerking in beleid, praktijk en keten.

Wat is nodig?

- Zorgdata-infrastructuur in lijn met Europese wetgeving
- Vroegtijdige interdepartementale afstemming tussen VWS, EZK, I&W en SZW
- Vraag NZa om een monitor van de toegankelijkheid van functioneringsgerichte hulpmiddelenzorg
- Gezamenlijk, werkbaar kader voor duurzaam gebruik van hulpmiddelen, met oog voor innovatie en veiligheid

Wat kan de politiek doen om burgers toegang tot goede, duurzame medische hulpmiddelen te garanderen?

Om passende en innovatieve medische hulpmiddelen daadwerkelijk beschikbaar te maken en te houden, moet de politiek randvoorwaarden scheppen voor een zorgsysteem waarin samen beslissen en functioneringsgerichte zorg centraal staan.

De politiek kan:

- Ervoor zorgen dat innovatieve hulpmiddelen de zorgkwaliteit kunnen verbeteren, de werkdruk kunnen verlichten en extra zorg wordt voorkomen
- Belemmeringen van het gezamenlijk behandelbesluit van patiënt en zorgprofessional, zoals bureaucratie en uiteenlopende inkoopregels, wegnemen
- De beschikbaarheid van medische hulpmiddelen borgen door gezamenlijk en eenduidig Europees beleid
- De maatschappelijke waarde van hulpmiddelen meewegen in pakket-, inkoop- en behandelbeslissingen
- De verduurzaming in het zorgsysteem verankeren
- Een betere, structurele samenwerking in beleid, praktijk en keten organiseren

Tot slot

De juiste inzet van medische hulpmiddelen en technologie draagt bij aan goede, betaalbare zorg, duurzame arbeid en maatschappelijke participatie. Ze maken de zorg beter, veiliger en menselijker. Nefemed denkt graag mee over concrete beleidsoplossingen.

Investeer in mensen. Maak beleid dat werkt. Benut het potentieel van medische hulpmiddelen en technologie.

Michiel van Campen
Directeur-Bestuurder

Postbus 43117
2504 AC Den Haag
michielvancampen@nefemed.org
[+31\(0\) 615298584](tel:+31(0)615298584)